

Ocena ryzyka

Niniejsza strona udziela informacji kiedy, dlaczego i w jaki sposób należy przeprowadzać ocenę ryzyka.

Strona ta zawiera również informacje na temat istotnych przepisów prawnych oraz linki do szczegółowych informacji i porad.

Czym jest ocena ryzyka?

Ocena ryzyka jest metodą systematycznego monitorowania zadań pracy w celu zdefiniowania ewentualnych zagrożeń oraz podjęcia decyzji odnośnie środków kontrolnych, mających zapobiec uszczerbkowi na zdrowiu i uszkodzeniu ciała. Ocena ryzyka powinna wskazywać środki kontrolne potrzebne do eliminacji, redukcji i minimalizacji ryzyka.

W jakim celu przeprowadzić ocenę ryzyka?

Przeprowadzanie oceny ryzyka jest podstawowym wymogiem dla przedsiębiorstwa. Jeżeli nie znasz lub nie zdajesz sobie sprawy z istniejącego ryzyka, narażasz siebie, swoich pracowników, swoich klientów i organizację na niebezpieczeństwo.

Pracodawca musi monitorować wszystkie zadania pracy, które mogą stanowić zagrożenie, w celu stwierdzenia, czy podejmuje wystarczające starania, aby wypełnić swoje obowiązki prawne. Przeprowadzenie oceny ryzyka to prawne minimum. Jeżeli jest to uzasadnione i wykonalne, pracodawca powinien wykonać więcej niż tylko to minimum.

Celem będzie zawsze zmniejszenie ryzyka w „uzasadnionym i wykonalnym stopniu”.

„Uzasadnione i wykonalne” jest terminem prawnym oznaczającym, że pracodawca musi zrównoważyć koszt działań podjętych w celu zmniejszenia ryzyka wobec stopnia istniejącego ryzyka.

Rozważając koszty, czas, wymagany wysiłek, nie należy brać pod uwagę wyłącznie aspektów finansowych.

Jakich obszarów powinna dotyczyć ocena ryzyka?

Zależy to od organizacji i może różnić się w zależności od charakteru pracy.

Ocena ryzyka musi brać jednak pod uwagę każdą osobę, która może być dotknięta przez prowadzoną działalność.

Oprócz pracowników, należy brać pod uwagę również pozostałe osoby, które mogą być narażone na niebezpieczeństwo. Chodzi tu o wykonawców, pracowników tymczasowych, ochotników i osoby postronne.

Niektóre grupy, tj. osoby młodociane poniżej 18. roku życia oraz kobiety w ciąży i kobiety karmiące, są uznawane za bardziej narażone. Przepisy wyraźnie wymagają od pracodawcy, aby rozważył istniejące ryzyko dla wyżej wymienionych grup i podjął dodatkowe działania kontrolne, jeśli takie są wymagane.

Obowiązki prawne związane z oceną ryzyka

Przepisy dot. zarządzania BHP w miejscu pracy (The Management of Health and Safety at Work - MHSW) z 1999r. Przepisy te wymagają od wszystkich pracodawców oraz osób prowadzących własną działalność, aby przeprowadzali ocenę ryzyka wynikającego z ich działalności i mogącego stanowić zagrożenie dla innych osób.

Przepisy wymagają od pracodawcy przeprowadzania systematycznej kontroli jego działalności i rejestrowania istotnych wyników przeprowadzonej oceny ryzyka. Pracodawca jest zobowiązany prowadzić pisemnym rejestr swoich obserwacji, jeśli zatrudnia więcej niż pięciu pracowników.

Więcej na temat *Przepisy dot. zarządzania BHP w miejscu pracy z 1999 r.* można przeczytać pod www.healthyworkinglives.com/advice/minimising-workplace-risks/health-safety-legislation.aspx#management

Pozostałe przepisy

Oprócz przepisów określających ocenę ryzyka ogólnych zadań pracy, istnieją również przepisy, które regulują szczególny rodzaj oceny ryzyka obejmujący: *Przepisy dot. kontroli niebezpiecznych dla zdrowia substancji z*

- *2002 r. (Control of Substances Hazardous to Health Regulations 2002)*
www.healthyworkinglives.com/advice/workplace-hazards/hazardous-substances.aspx,
- *Przepisy dot. ręcznego przenoszenia (The Manual Handling Operations Regulations)*
www.healthyworkinglives.com/advice/work-equipment/manual-handling.aspx,
- *Przepisy dot. kontroli azbestu w miejscu pracy z 2002r. (The Control Of Asbestos at Work Regulations 2002),*
- *Przepisy dot. środków ochrony osobistej w miejscu pracy z 1992 r. (The Personal Protective Equipment at Work Regulations 1992)* www.healthyworkinglives.com/advice/workplace-hazards/asbestos.aspx,
- *Przepisy dot. bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe z roku 1992 (The Display Screen Equipment Regulations)*
www.healthyworkinglives.com/advice/work-equipment/display-screen-equipment-dse.aspx.

Powyższe przepisy zobowiązują pracodawcę do obserwacji szczególnych kwestii związanych z ryzykiem, którego prawdopodobieństwo wystąpienia jest wysokie.

Ocena ryzyka w miejscu pracy

Nie ma ściśle określonych zasad w jaki sposób ocena ryzyka powinna być przeprowadzana, ponieważ każda organizacja jest inna i może wymagać odmiennego podejścia. Ważne jest, aby ocena ryzyka była przeprowadzana regularnie i brała pod uwagę wszelkie przewidywalne ryzyko.

Przy przeprowadzaniu oceny ryzyka istotne jest, aby być świadomym różnic między zagrożeniem, a ryzykiem.

Poniższe definicje stosowane są najczęściej w odniesieniu do danych terminów:

Zagrożenie: Obejmuje wszystko, co może potencjalnie spowodować szkodę; elektryczność, niebezpieczne substancje i hałas są przykładami typowych zagrożeń.

Ryzyko: Prawdopodobieństwo uszczerbku na zdrowiu oraz uszkodzenie ciała mogą być następstwem zagrożenia, a jego skutek poważny.

Urząd ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa (HSE) rekomenduje 5-cio stopniowe podejście do przeprowadzania procedury:

1. zidentyfikuj zagrożenia związane z wykonywanymi zadaniami w pracy,
2. zidentyfikuj, kto mógłby zostać poszkodowany w związku z danymi zagrożeniami i w jaki sposób możesz zarządzać ryzykiem obecnie oraz jakie dalsze kroki należy podjąć, aby zmniejszyć dalsze ryzyko.

Są to twoje środki kontrolne.

1. Dokonuj rejestru twoich obserwacji związanych z oceną ryzyka oraz poinformuj osoby narażone o środkach kontrolnych.
2. Dokonuj przeglądu oceny ryzyka regularnie, np. jeśli zmienia się personel, wykonywane zadanie pracy lub sprzęt.

Dobrym pomysłem jest dokonywanie przeglądu oceny ryzyka co najmniej corocznie.

Monitoruj każde zadanie pracy dogłębnie jak to tylko jest możliwe, obserwując w jaki sposób jest wykonywane i sprawdzając istniejące wytyczne oraz informacje.

Sprawdzaj sprawozdania na temat wypadków oraz inspekcji oraz zapisy na temat konserwacji, aby stwierdzić czy można się z nich czegoś nauczyć na podstawie istniejących opisów.

Kontrolowanie ryzyka

Decydując o wyborze środków kontrolnych, następujące zasady powinny zostać zastosowane:

- Czy możliwe jest uniknięcie i eliminacja ryzyka?
- Czy ryzyko można wyeliminować u źródła?
- Czy praca może zostać dostosowana do potrzeb jednostki, np. układ miejsca pracy, wybór sprzętu i metod pracy?
- Czy możliwe jest zastosowanie środków mechanicznych i technicznych?

Informacje, instrukcje i szkolenia oraz środki ochrony osobistej powinny być zawsze rozważane jako ostateczność po rozważeniu powyższych środków kontrolnych.

Pracodawca powinien, gdzie to możliwe, uszeregować pod względem ważności te działania kontrolne, które w najlepszy sposób chronią każdą narażoną osobę.

Pamiętaj, że w przypadku grup bardziej narażonych, tj. osoby młodociane czy kobiety w ciąży, wymagane mogą być dodatkowe środki kontrolne.

Angażowanie pracowników i komunikowanie dokonanych obserwacji

Ważne jest, aby angażować osoby, wykonujące zadanie pracy uwzględnione w ocenie ryzyka. To da możliwość skorzystania z ich wiedzy, doświadczenia i zrozumienie danego zadania pracy.

Takie osoby rozumieją w jaki sposób dane zadanie jest wykonywane i spojrzą na nie z innej perspektywy niż ich kierownik lub dyrektor.

Przeprowadzenie oceny ryzyka jest tylko pierwszym krokiem. Po przeprowadzeniu oceny ryzyka, upewnij się, że osoby wykonujące dane zadanie lub narażone w wyniku jego wykonywania, zostaną poinformowane o wynikach dokonanej oceny.

Jak szczegółowa powinna być ocena ryzyka?

Poziom szczegółowości oceny ryzyka powinien być adekwatny do stopnia istniejącego ryzyka.

Jeśli zadania pracy i stanowiska pracy w danym przedsiębiorstwie są zbliżone, wówczas można przeprowadzić podstawową, standardową ocenę ryzyka uwzględniającą istniejące ryzyka.

Niemniej jednak w zależności od lokalnych uwarunkowań, wymagane może być od pracodawcy dostosowania oceny ryzyka dla danego stanowiska pracy lub zadania pracy.

Szczegółowe informacje na temat przeprowadzania oceny ryzyka

- Wyślij swoje zapytanie mailem na www.healthyworkinglives.com/contact/email/email-query.aspx
- Zadzwoń na naszą infolinię pod numer 0800 019 2211

Bezpłatne materiały Healthy Working Lives

Poniżej znajdują się linki, które dają możliwość pobrania następujących materiałów:

- Formularz oceny ryzyka (Risk Assessment Form)
www.healthyworkinglives.com/documents/2596.aspx
- Formularz oceny ryzyka - wypracowane przykłady (Risk Assessment Form - Worked Example)
www.healthyworkinglives.com/documents/2597.aspx

Darmowy i odpłatny przewodnik HSE dotyczący oceny ryzyka

Uwaga - strony na portalu HSE dają możliwość pobrania lub zamówienia następujących materiałów:

www.hsebooks.com/Books:

- *5 kroków do oceny ryzyka INDG613 (5 Steps to risk assessment INDG613),*
- *Przepisy dot. zarządzania BHP w miejscu pracy z 1999 r. - Zatwierdzony kodeks praktyk i wytyczne L21 (Management of health and safety at work - Management of Health and Safety at Work Regulations 1999 Approved Code of Practice and guidance L21).*